
„ДВОЙНО ДЪНО“ ИЛИ „ШИЗОФРЕНИЧНО РАЗДВОЕНИЕ“? ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ ЕТНОНАЦИОНАЛИСТИЧЕС- КИТЕ И РЕЛИГИОЗНО-ЕКСТРЕМИСТКИТЕ МОТИВИ В ДЕЙНОСТТА НА НЯКОИ ТЕРОРИСТИЧНИ ГРУПИРОВКИ

Теодор ДЕЧЕВ*

The interaction between ethno-nationalistic and religious – extremist motives in the activities of some terrorist groupings is discussed and analyzed in the text. In a plenty of cases such groupings have a specific „double bottom“ and behind the universal messages of the religious extremism are visible familiar tribal, ethnical and nationalistic motives. This phenomenon is illustrated with the behaviour of a list of terrorist groupings in West Africa and in Northern Uganda. Some of the surveyed groupings in West Africa self identify themselves as independent. Other are franchises of terrorist organizations like Islamic State or terrorist disorganizations like Al Qaeda. The surveyed terrorist organization from Northern Uganda is the Lord’s Resistance Army (LRA). Its leader – Joseph Kony declares that he communicates directly with the Holy Spirit and that he is going do build a state, which will be ruled exactly on the basis of the Ten Gods Commandments. Simultaneously, the activities of the LRA rely to a great extend on the ethnic tensions between the northerners, who belong to the Acholi people and the southerners, who support president Museveni and who speak the languages of the Bantu ethnic group.

The author argues that the identification of the motives of the members of a terrorist grouping is extremely important. It’s a key point is the process of determination of the approach to it. The identification of the motives is even much more important in such specific cases, when it is necessary to find out the real „state of the art“ – is the terrorist organization really passing from ethno-nationalistic to religious – extremist views or it is just „rebranding“ itself in a cosmetic way in the search of allies and sponsors.

Този текст иска да покаже своеобразното „двойно дъно“ при движещите мотиви на редица терористични групировки – обявяващи се за самостоятелни или пък представляващи франчайзи на терористични организации от типа на „Ислямска държава“ или на терористични дезорганизации като „Ал Кайда“.

„Ислямският апел“, ако можем да наречем така посланието на „Ал Кайда“ и на „Ислямска държава“ към света, в частност към изповядващите исляма, към уммата, е изключително мобилизиращ и едновременно с това има изключително универсален характер. Призивът за изграждане на световна ислямска дър-

* Авторът е доцент, доктор, Висше училище по сигурност и икономика (ВУСИ), Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ).

жава, респективно на халифат, по принцип изключва каквито и да са национални, етнически или племенни конотации.

Едновременно с това не можем да не отбележим, че дейността на редица от групировките, които сме свикнали да наричаме „джихадистки“ (въпреки, меко казано, непрецизния характер на подобен термин), е белязана с много силно обвързване с каузата на етноси и племена. Особено красноречиво е това в Западна Африка, където въпреки универсалния характер на призивите на франчайзите на „Ал Кайда“ и на „Ислямска държава“, както и на обявяващите се за самостоятелни ислямистки въоръжени групировки, никак не е трудно да се забележи буквалното „етническо и/или племенно базиране“ на редица от тях. С други думи групировките, представляващи по принцип инструменти на войнстващия политически ислям, се роят в известен смисъл на принципа „всеки етнос и всяко племе – със собствена терористична организация“.

Така например основната социална и етноконфесионална база на групировката „Ансар ад Дин“ („Ansar Dine“) – „Защитници на вратата“, е племето ифора (ifoga). Ифора е туарегско племе, обитаващо южната част на населената с туареги територия в Сахара. Развихрянето на дейността на „Ансар ад Дин“, от една страна, създава представа за разцепване на туарегското етнонационалистическо движение, което на приливи и отливи се бори срещу централната власт в Мали, а също така и в Нигер. От друга страна, факт е, че контингентът на безспорно изповядващите радикален ислям бойци от „Ансар ад Дин“ е в много голяма степен етнически базиран на основата на конкретно туарегско племе – ифора.

Голямото настъпление на „Ансар ад Дин“ в североизточната част на Мали, което в крайна сметка предизвика френска военна намеса, беше провеждано в доста тясно взаимодействие с туарегските етнонационалисти и при деликатно разграничаване на „Ансар ад Дин“ от „Ал Кайда“. Самите говорители на туарегските етнонационалисти хвърлиха доста усилия, за да убедят общественото мнение по света, и най-вече в Западна Африка, че „Защитниците на вратата“ от „Ансар ад Дин“ са радикални ислямисти, но нямат нищо общо с „Ал Кайда“.

След като през месец май 2013 г. туарегските етнонационалисти и „джихадистите“ са изтласкани от намиращия се в централната част на Мали град Конна, част от бойците – радикални ислямисти, успяват да се оттеглят и да се прегрупират. Тогава бойци – ветерани от етническата група фулани, оформят основата на нова войнстваща група, станала известна като „Освободително движение на Масина“ („Macina Liberation Movement“ – FLM).

Създаването на доминираното от фуланите „Освободително движение на Масина“ предизвиква огромно безпокойство, че това може да доведе до регионализация на конфликта в целия Сахел и в Западна Африка поради многочислеността на народа фулани и огромната територия, върху която той живее.

Научната прецизност и справедливостта изискват веднага да отбележим, че сме свидетели и на действията на терористични структури, които излъчват християнски универсални апели – при това призови, които почиват на много твърди фундаменталистки възгледи и вземащи изключително екстремистки характер. Тук можем веднага да приведем примера с „Божията съпротивителна армия“ („Lords Resistance Army“ – LRA), която вече повече от 20 години води

война в Северна Уганда с правителството на страната и персонално против президента Мусавени.

Посланията на „Божията съпротивителна армия“ (LRA) са изключително фундаменталистки по своя характер – лидерът на армията Джоузеф Кони (Joseph Kony) заявява винаги и по всякакъв повод, че LRA се бори за създаване на държава, която да се управлява изключително според десетте Божии заповеди.

От друга страна методите на LRA са изключително екстремистки и брутални. Те включват масови убийства на цивилни лица; отвлечане в робство на възрастни и деца, особено на малки момичета и девойки, които, след като пораснат, се раздават по строги правила на бойците от LRA като награда за проявена лоялност и храброст в боя; отвеждане в „Армията“ на малки момчета, които биват принудени да играят ролята на „деца войници“, известен феномен от африканските междуетнически конфликти и граждански войни.

Дейността на „Божията съпротивителна армия“ не е от глобален мащаб, както е случаят с „Ал Кайда“ и каквато е тенденцията при разрастването на дейността на „Ислямска държава“, но все пак трябва да се отбележи, че става дума за терористична организация, която може да претендира за ролята на регионален фактор. „Божията съпротивителна армия“ действа както на територията на Северна Уганда, така и в Южен Судан. Бойците ѝ извършват набези в ДР Конго, както и в други централноафрикански държави.

На пръв поглед в случая с „Божията съпротивителна армия“ става дума за християнски религиозен екстремизъм, взел възможно най-крайни форми. Нещо повече, този екстремизъм търси подкрепата на „висшите сили“. Лидерът на LRA, Джоузеф Кони, убедено твърди, че е напътстван пряко от Светия Дух и че е преживял среща с Бога, подобна на преживяването на пророка Мойсей на планината Синай. Не е безинтересно да се отбележи, че създаването на „Божията съпротивителна армия“ е предшествано от едно полугражданско, полувъоръжено движение, охранявано с не по-малко окултни похвати от неговата ръководителка Алис Лаквена (Alice Lakwena).

Лаквена първа започва да претендира, че представлява пред етническите аколи Светия Дух. Самата тя претендира да е силен медиум. Истинското ѝ име е Алис Аума, но тя възприема фамилиното име Лаквена, защото то означава „посланик“, „вестител“ на езика на аколи и едновременно с това е името на убит в по-далечното минало офицер, с чийто дух Лаквена общувала, преди да „влезе в пряка връзка“ със Светия Дух.

Алис Лаквена вдига въстание срещу президента Мусавени, което трае от август 1986 г. до ноември 1987 г. Двигател на въстанието е създаденото от Алис Лаквена „Движение на Светия Дух“ („Holy Spirit Movement“). Твърди се, че поне част от членовете на „Движението“ не използвали огнестрелно оръжие, а само тояги и камъни, защото Лаквена им гарантирала, че Светият Дух ще ги закриля и ще ги прави неуязвими, ако са праведни, мажат тялото си с масло от ядките на дървото шеа (орехите шеа), не се прикриват по време на бой и никога не убиват змии и пчели... [3]

Създателят на LRA – Джоузеф Кони, се възползва максимално от наследството на „Движението на Светия Дух“ и използва и част от ритуалите му, по-

специално помазването с орехово масло, като той се ограничава с намазването на кръст на челото на съответния боец, който трябва да стане неуязвим. Някои наблюдатели лековато търсят аналогии на феномена „Джоузеф Кони“ с християнски фундаменталисти от Запада. Политическите пропагандисти на угандийската армия умело се възползват от това и политическият комисар на армията на централното правителство в Кампала – майор Кале Кайихура (Kale Kayihura), му лепва прозвището Африканският Дейвид Кореш, визирайки злополучния гуру на сектата „Давидова клонка“, загинал по време на трагедията в Уейко. [6]

Всичко това изглежда в идеален синхрон със стандартната представа за пример на християнски религиозен фундаментализъм, прераснал в екстремизъм и безогледно насилие, но внимателният анализ открива под тази „опаковка“ използването на чисто етническата движеща сила на противопоставянето на народа аколи от Северна Уганда, говорещ език от нилската група езици, срещу народите от Средна и Южна Уганда, говорещи езици от групата банту.

На подкрепата на последните се крепи режимът на днешния президент на Уганда – Мусавени. Този режим постепенно се превръща в авторитарно управление въпреки някои успехи, постигнати в икономически план, които обаче не облагодетелстват Угандийския Север. Между народа аколи и останалите етнически общности и племена в Уганда съществува противопоставяне, в което северняците аколи се чувстват основателно дискриминирани и потискани от южняците, и особено от земяците на президента Мусавени.

От гледна точка на разбирането на мотивите и на движещите сили на различни терористични групировки, парадиращи с религиозния си екстремизъм, но пуснали здрави корени в етнонационални и племенни каузи и противоречия, изясняването на взаимодействието между религиозната и етническата мотивация е от съществено значение. По-долу ще бъде представена по-подробна информация за няколко такива случая на организации, издигащи ислямския или пък християнския религиозен екстремизъм като свое знаме, но стъпващи удобно на дълголетни етнонационални и племенни конфликти, противопоставяния и каузи.

РАДИКАЛНИТЕ ИСЛЯМИСТКИ ТЕРОРИСТИЧНИ ГРУПИРОВКИ В ЗАПАДНА АФРИКА – „ДЖИХАДИЗЪМ“ ИЛИ ПРЕОБЛЕЧЕН ЕТНОНАЦИОНАЛИЗЪМ?

Вече все по-контрастно се вижда, че терористичните организации и дезорганизации влизат в тежка конкуренция, почти по правилата на свободния пазар, в регионален и в глобален контекст. Свидетели сме на изграждане на „терористични брандове“, на „ребрандиране“ на терористични организации и на въоръжени конфликти на организации със сродни обявени цели и съвсем близка идеология. Ситуацията в Западна Африка е твърде показателна за някои от тези тенденции.

Според наблюдателите на Stratfor серия необичайни атаки от страна на северноафрикански клон на „Ал Кайда“ може да хвърли светлина върху най-новите затруднения на „джихадистката“ мрежа на тази терористична дезорганизация в Западна Африка. В „Ал Кайда в Ислямски Магреб“ („Al Qaeda in the

Islamic Maghreb“ – AQIM) се натрупва напрежение поради необходимостта да се окаже съпротива на нарастващото проникване на „Ислямска държава“ на нейната територия на действие в Западна Африка, на отнемането от страна на ИД на материални и финансови ресурси на алкайдистите, както и на отнемане на част от човешките им ресурси.

Възходът на ефективен конкурент за водачеството в глобалния „джихадизъм“ в лицето на „Ислямска държава“ принуждава „Ал Кайда“ да засилва активността си, особено в райони, където терористичната „ДЕЗорганизация“ е била отслабена. Северна Африка, и по-специално Мали, където френската военна интервенция чувствително е ограничила боеспособността на „Ал Кайда в Ислямски Магреб“ през последните няколко години, е едно от тези места.

Обръщането на военното щастие на AQIM вследствие на ударите и на „Ислямска държава“, и на Франция може би е мотивът, който стои зад последния изблик на нападения срещу „меки цели“ в различни африкански държави, като атаката срещу хотел „Сплендид“ (Hotel „Splendid“) в Буркина Фасо и срещу курорта „Гранд Бассам“ („Grand Bassam“) в Брега на слоновата кост (Кот д’Ивоар).

Тъй като местният „франчайз“ на „Ал Кайда“ – AQIM, се бори със зъби и нокти, за да оцелее и да реагира адекватно на многобройните заплахи за положението си в региона, северноафриканската групировка най-вероятно ще продължи да засилва атаките си срещу „западни“ мишени в държави, които изпитват недостиг на ресурси в областта на сигурността и не могат да ги защитят.

През месец декември 2015 г. „Ал Мурабитун“ („Al-Mourabitoun“) – фракция, отцепила се от AQIM, предвождана от Мохтар Белмохтар (Mokhtar Belmokhtar), се присъедини обратно към северноафриканския „франчайз“ на „Ал Кайда“ след близо три години на отчуждение и раздяла. Събирането на двете фракции имаше забележимо отражение както върху темпото, така и върху избора на мишени за терористична активност в Западна Африка. [21]

Сътрудничеството между двете фракции отразява една ключова сила на глобалната „франчайзингова“ структура на „Ал Кайда“ – гъвкавостта. Способността на различни звена на „Ал Кайда“ да работят заедно или сами за себе си им дава две основни предимства пред техните противници – по-добре финансирани и по-динамични групи, както и способността да набират малки местни въоръжени бойни групи за собствените си цели.

AQIM ще се нуждае от тези предимства, ако иска да изгради отново присъствието си в региона. Като се имат предвид местните и регионални цели на AQIM, скорошните високопрофилни атаки, които едновременно с това са нискобюджетни, обслужват две предназначения. От една страна, те минират регионалната сигурност, като правят местните правителства да изглеждат неспособни да защитят своите граждани. Едновременно с това те привличат международното внимание към „Ал Кайда“, като напомнят на хората с мисловна нагласа, близка до тази на „джихадистите“, както и на целия свят, че „Ислямска държава“ не е единственият могъщ претендент за лидерството в глобалното „джихадистко“ движение.

Франчайзът на „Ал Кайда“ обаче отдавна не е единственият и основен играч в „джихадистките“ дейности в Западна Африка през последните години.

Явяват се не само силни конкуренти от страна на „Ислямска държава“, но и регионални групировки, при които „ислямският апел“ е органично замесен с етнонационални мотиви за действие. Ето кратък преглед на мозайката от конкуренти в пространството на Западна Африка.

„Защитници на вярата“ – „Ансар ад Дин“ („Ansar Dine“)

„Ансар ад Дин“ означава „Защитници на вярата“. Това е въоръжена група, ръководена от Ияд Аг Гхали (Iyad Ag Ghaly), един от видните лидери на въстанието на туарегите в периода 1990 – 1995 г., който е заподозрян, че е свързан с AQIM. Основната причина за това убеждение на анализаторите е фактът, че ръководител на AQIM е неговият братовчед Хамада Аг Хама (Hamada Ag Nama). „Ансар ад Дин“ се стреми да въведе ислямския закон – шариа, в Мали. Първата акция на групата е проведена през месец март 2012 г. Тази организация не трябва да се смесва със суфитското движение „Ançar Dine“, създадено в южната част на Мали през 80-те години на миналия век от Шериф Осман Хайдара (Chérif Ousmane Haïdara), което по принцип е миролюбиво и стои на диаметрално противоположни позиции от войнстващия ислямизъм.

Войнстващата групировка „Ансар ад Дин“ напада и руши светите места на суфитите. Стоейки на салафитски позиции като интерпретация на исляма и като идеология, „Ансар ад Дин“ смятат гробниците на мюсюлмански светци и другите свети места на суфитите за идоли. Подобно поведение спрямо гробниците на мюсюлмански светци – суфи, имат и салафитите в Египет и Либия.

През юли 2012 г. местни жители в Тимбукту разказват пред Reuters, че бойците на „Ансар ад Дин“ са заплашили да разрушат всичките 16 мавзолея в града въпреки острите международни протести, в това число и призова на генералния директор на Юнеско Ирина Бокова за незабавно спиране на разрушението. Според местен жител, заявил това пред Reuters, бойците на „Ансар ад Дин“ са разрушили гробниците на Сиди Елмети (Sidi Elmety), Махаман Елмети (Mahamane Elmety) и на шейх Сиди Амар (Cheick Sidi Amar). Всички те са се намирали в западната част на града.

Други пък свидетелстват, че „Ансар ад Дин“ са унищожили и мавзолеите на трима местни светци – Сиди Махмуд, Сиди Ел Мокхтар и Алфа Мойя, както и поне още седем гробници. [4]

„Ние сме субект на религията, а не на международното обществено мнение. Да се строи върху гробове е дело, противно на исляма. Ние разрушаваме мавзолеите, защото така повелява нашата религия“, заявява Омар Улд Хамаха (Omar Ould Hamaha), който е говорител на „Ансар ад Дин“ през месец април 2012 г. [4]

Малко по-късно, през месец август 2012 г., Омар Улд Хамаха ще стане военен командир на „Движението за единство и джихад в Западна Африка“ (MUJWA/MOJWA), което според едни е свързано с „Ал Кайда“, а според други се е роило от AQIM. [23]

Основната социална и етноконфесионална база на „Ансар ад Дин“ е племето ифора, обитаващо южната част на населената с туареги територия в Сахара. Както вече беше отбелязано, „Ансар ад Дин“ е разглеждана като свързана с

AQIM поради роднинската връзка между лидера на „Защитниците на вярата“ – Ияд Аг Гхали, с неговия братовчед Хамада Аг Хама. [11]

Тезата за връзката между „Ансар ад Дин“ и AQIM е оспорвана. През месец април 2012 г. професор Салма Белаала от Warwick University, която изследва „джихадизма“ в Северна Африка, заявява, че такава връзка няма и че „Ансар ад Дин“ противостои на „Ал Кайда“. [14]

На същото становище е и Муса Аг Ассарид (Moussa Ag Assarid), представител на „Националното движение за освобождение на Азауад“ („National Movement for the Liberation of Azawad“ – MNLA) в Париж. Той прави две характерни изявления:

„Най-голямото предизвикателство в момента (става дума за 2012 г. – бел. авт.) не са военните (от централното правителство на Мали – бел. авт.), а да се отървем от „Ал Кайда“. Нуждаем се от училища и не достига храната за хората и това е, защото „Ал Кайда“ дестабилизира обстановката...“.

„Истина е, че „Ансар ад Дин“ развяват черни знамена, но те не са „Ал Кайда“. Те искат стабилност на улиците. Независимо че те искат въвеждането на ислямския закон – шариа, те са против „Ал Кайда“ също.“

Последното изказване на Муса Аг Ассарид е подкрепено пред CNN от професор Салма Белаала от Warwick University, която прави подобна оценка: „Не можем да правим систематична връзка между AQIM и туарегите (имат се предвид туарегите от „Ансар ад Дин“ – бел. авт.). Това е напълно фалшиво“, е заявила тя еднозначно. [14]

На 2 ноември 2012 г. официален представител на „Ансар ад Дин“ съобщава, че групировката е изпратила делегации в столицата на Буркина Фасо – Уагадуго, и в Алжир за водене на мирни преговори. Същият говорител на „Ансар ад Дин“, цитиран от Агенция „Франс прес“ (AFP), заявява, че „Ансар ад Дин“ е за постигане на мир.

Още тогава наблюдателите отбелязват доста двусмисленото отношение на „Ансар ад Дин“ към „Ал Кайда на Ислямски Магреб“. От една страна, през месец април 2012 г. от „Ансар ад Дин“ заявяват, че имат желание за сближаване и съюзяване с „Ал Кайда“, но едновременно с това цялото поведение на групировката говори за систематично дистанциране от франчайза на „Ал Кайда“ и за поддържане на относително слаба връзка между двете формации. [17]

Според местни жители в Тимбукту сред бойците на „Ансар ад Дин“ има хора, които са дошли от Мали, Алжир и Нигер. Reuters цитира местен жител, споменат поименно, който казва: „Това, което най-много ме шокира, е присъствието на чужденци между тях (между бойците на „Ансар ад Дин“, които опустошават Тимбукту – бел. авт.), които изпадат в амок, докато крещят „Аллах акбар“. За мен това е обявяване на война и престъпление срещу нашето културно наследство. Време е международната общност да ни помогне“. [4]

На 24 януари 2013 г. една фракция, наричаща се „Ислямско движение за Азауад“ („Islamic Movement for the Azawad“) се отцепва от „Ансар ад Дин“. Групата е оглавена от туарегския лидер Алгхабас Аг Инталла (Alghabass Ag Intalla) [20] (виж също така [19]).

Съобщението за отделянето на „Ислямското движение за Азауад“ е оповестено с изявление, излъчено по Радио „France Internationale“ заедно с декларацията, че новото движение ще търси начин за решаване на кризата в Мали чрез преговори. Азауад е туарегското наименование на обширна част от пустинята, населена с тази етническа група.

Алгхабасс Аг Инталла е описан от Радио „France Internationale“ като виден и уважаван туарегски лидер, наследник на род, който е бил традиционен управник на отдалечения и рядко населен регион Кидал в североизточната част на Мали. [19]

Също така се твърди, че той е бил измежду представителите на туарегите, които са се срещнали с дипломати от Мали в столицата на съседната Буркина Фасо – Уагадуго, в края на 2012 г. Въпросните разговори са били опит за разрешаване на проблемите около отдавнашните оплаквания на народа на туарегите и за отделянето им от ислямистите. Тук в това число се имат предвид и ислямистите от други държави около Мали, по-специално от Алжир, които действат в северната част на Мали.

През месец март 2013 г. „Ансар ад Дин“ е обявена за „чуждестранна терористична организация“ от Държавния департамент на САЩ. [25]

По същия начин тя е определена за терористична организация от Съвета за сигурност на ООН. [24]

„Движение за единство и джихад в Западна Африка“ („Movement for Unity and Jihad in West Africa“ – MUJWA)/ („Movement for Oneness and Jihad in West Africa“ – MOJWA)

„Движението за единство и джихад в Западна Африка“ (Movement for Unity and Jihad in West Africa – MUJWA, среща се и като Movement for Oneness and Jihad in West Africa – MOJWA) е активна въоръжена войнстваща група, която се е роила от „Ал Кайда в Ислямски Магреб“.

Тя съобщава за първата си въоръжена акция чрез видеосъобщение на 12 декември 2011 г., като обявява, че намеренията ѝ са да разпространи „джихада“ в Западна Африка, но операциите ѝ засега остават ограничени на територията на Южен Алжир и в северната част на Мали.

Омар Улд Хамапа (Omar Ould Hamaha), който за кратко е говорител на „Ансар ад Дин“ след месец април 2012 г. става военен командир на MUJWA/MOJWA, през месец август 2012 г. [23]

Една от фракциите в групировката се слива с групата на Мохтар Белмохтар – „Ал Мулатамеен – Бригадата на маскираните мъже“ („Al-Mulathameen – Masked Men Brigade“), и така през 2013 г. се създава групировката „Ал Мурабитун“.

Групата на алжирския боец Мохтар Белмохтар и базираното в Мали „Движение за единство и джихад в Западна Африка“ обявяват сливането си, като обявяват, че го правят, за да отмъстят на Франция за нейната военна кампания в Мали. [1]

През месец юли същата година Съединените щати обявяват награда от пет милиона долара за залавянето на Белмохтар. Той е обвинен в организирането на смъртоносно нападение над завод в Алжир през месец януари 2012 г. От

САЩ го обвиняват във взимане на заложници, отвличания и заговор за използване на оръжие за масово поразяване. Тогава в завзетия от хората на Белмохтар и обсаден от алжирските войски завод в Tigantourine бяха убити 37 заложници. От тях трима бяха американски граждани. Заложниците загинаха по време на щурма на алжирските войски.

През месец май MUJWA/МОJWA и хората на Белмохтар проведеха самоубийствени нападения „близнаци“ срещу военен лагер в Нигер и срещу експлоатирана от френска компания уранова мина, като общо бяха убити 25 души.

„Вашите братя от „Движението за единство и джихад в Западна Африка“ и „Ал Мулатамеен – Бригадата на маскираните мъже“ оповестяват своето съюзяване и сливане в едно движение, наречено „Ал Мурабитун“, което да обедини редиците на мюсюлманите около една и съща цел от река Нил до Атлантическия океан“, заявява новопоявилата се групировка в изявление, публикувано от мавританската агенция ANI, която често се използва за комуникация със света от бойците на „джихада“.

„Освободително движение на Масина“ („Macina Liberation Movement“ – FLM)

По време на сраженията в Мали между правителствените войски, туарегските националисти и „джихадистите“ през януари 2013 г. ислямистите завземат град Конна (Konna) в централната част на Мали след яростни боеве с войските на централното правителство. Няколко дни по-късно те са изтласкани от града от френските войски, дошли на помощ на централното правителство. Това е началото на френската военна интервенция в Мали, известна като операция „Сервал“.

Независимо от това част от бойците „джихадисти“ успяват да се оттеглят организирано в убежища в планините и в пустинята и да се прегрупират. [9]

Бойци ветерани от етническата група фулани тогава сформират ядрото на бъдещото „Освободително движение на Масина“. Както вече беше подчертано в началото, фуланите са около 9 % от населението на Мали, но са преобладаващият етнос в региона Мопти (Mopti Region), който през XIX век е бил център на ръководената от фуланите ислямска държава на Масина (Маасина).

Публиката научава за съществуването на „Движението (Фронта) за освобождение на Масина“ през януари 2015 г., когато то поема отговорност за нападения в централната и южната част на Мали. Едно от знаковите убийства в дейността на „Движението“ („Фронта“) е нападението срещу имама Ел Хаджи Секу Ба (Elhadji Sekou Ba), който е от малкото духовни лица, осмелили се да говорят срещу надигащите се ислямски бойци в централната част на Мали. В своите служби в село Баркеру (Barkero) той порицава младите хора, които вземат оръжие в името на религията и вярата. На 13 август 2015 г. той е застрелян на прага си малко след вечеря. [8]

Появата на новата групировка, набираща бойци в централната част на Мали измежду маргинализираното етническо малцинство на фуланите, предизвиква паника сред населението. Някои от местните управници избягват от работните си места. „Движението за освобождение на Масина“ се оказва предиз-

викателство дори към десетхилядния миротворчески контингент на ООН, който се опитва да стабилизира положението в Мали.

Бойците на „Движението“ („Фронта“) са вдъхновявани от своя лидер – ветерана „джихадист“ Амаду Куфа (Amadou Koufa), който е радикален проповедник от град Мопти в централната част на Мали.

Самият Амаду Куфа е марабут (marabout) – мюсюлмански религиозен водач и учител в Западна Африка, а в миналото – и в държавите от Магреба. Марабутът често е учен, изучаващ Свещения Коран, или религиозен учител. Други могат да бъдат скитащи свети хора, които живеят от помощите на вярващите, суфи муршиди (духовни водачи в су) или лидери на религиозни общности. (Думата „муршид“ идва от арабски и означава „водач“ или „учител“, като основното значение е „да си цялостен, да си разумен и зрял“. В суфизма значението на думата е „духовен водач“. Названието „муршид“ се използва често в суфитски ордени, като Кадирия, Чиция, Шадхилия и Сухраурдийя). Амаду Куфа, разбира се, изобщо не е суфит и е много далече от традиционното за суфитите миролюбие и толерантност. Той е един от командирите на ислямистките бойци по време на битката за Конна през 2013 г.

С появата си „Освободителното движение на Масина“ внася взривоопасен нов етнически елемент в и без това сложния религиозно-политическо-етнически конфликт в Мали.

Тогава експертите по сигурността са силно обезпокоени, че надигането на „джихадистка“ група сред фуланите може да „регионализира“ конфликта и насилието, защото този етнос брои над 20 милиона души, разпилени из западната и северната част на Централна Африка. Фуланите присъстват в Нигерия (7 милиона), Гвинея (4,7 милиона), Мали (2,8 милиона), Нигер (1,5 милиона), Камерун (700 хиляди), Чад (128 хиляди), Судан (90 хиляди), и дори в региони около Червено море.

Според Дейвид Левинсон над една трета от фуланите (около 7 – 8 милиона души) водят номадски начин на живот и се занимават с пасищно животновъдство, като те са най-голямата пастирска общност в света. Мнозинството от етноса на фуланите са полууседнали хора, като има и значителен брой напълно уседнали земеделски стопани, занаятчии, търговци, а също така и привилегирани благородници в рамките на съществуващата кастова система в обществото им. Вижда се, че става дума за основателно безпокойство с оглед на изключително широкото присъствие на фуланите в Западна и Централна Африка. [13], [12], [7], [2]

„Рискът е в това, че връзките се изграждат между фуланите из региона и това може да бъде следващият голям регионален конфликт“, заявява тогава пред Reuters съветникът по разрешаване на конфликти, пребиваващ в столицата на Мали – Бамако, Аурелиен Тоби (Aurelien Tobie). „Навсякъде фуланите са маргинализирани, едновременно с това те имат силна идентичност и изградени връзки между тях“, добавя експертът. [8]

Всъщност убийството на Ел Хаджи Секу Ба (Elhadji Sekou Ba) е предшествано от цяла вълна на насилие в региона Мопти, насочена срещу тези, които се противопоставят на всевъзможните ислямистки формации в Мали.

По време на ислямистката окупация на северната част на Мали Мопти остава последният бастион на правителствените сили преди пустинните предели, където цари пълно беззаконие. Тази репутация рухва през месец август 2015 г., когато въоръжени мъже нападат хотел в близкия град Севар (Sevare) и убиват поне 12 души, включително и петима подизпълнители на поръчки на ООН. Един от нападателите носи „шахидски пояс“, пълен с експлозив, който обаче не е детонира. Това е първият опит за самоубийствена атака в Мали извън северната част на страната.

Източници от армията на централното правителство на Мали обвиняват „Движението (Фронта) за освобождение на Масина“ за поне още две нападения в централната и в южната част на Мали, които възпрепятстват опитите на властите и на мироопазващите сили на ООН да възстановят реда.

Нападението в Севар е „припознато“ и от група, водена от алжирския „джихадист“ ветеран Мохтар Белмохтар, който по това време се е „ребрандирал“ като „Ал Кайда на Западна Африка“. Някои експерти отбелязват, че двете отделни претенции кой е извършил нападението не се изключват взаимно, защото между ислямистките клетки в Мали има взаимно преливане.

„Стратегията на тези, които са лоялни към Куфа (Amadou Koufa – бел. авт.), се свежда до това да изпразнят района от административни ръководители, държавни служители и други, които сътрудничат с армията, за да утвърдят авторитета си (авторитета на „Движението (Фронта) за освобождение на Масина“ – бел. авт.) и да могат да набират по-лесно бойци“, казва Корин Дуфка (Corinne Dufka), директор на Human Rights Watch за Западна Африка. [8]

Според Дуфка, за да постигнат това, ислямистите прилагат тактика на сплашване и на „прицелени“ убийства. Тя е документирала пет екзекуции на хора, които са били обвинени в сътрудничество с армията през 2015 г. Местен жител от района на Севар е съобщил на Reuters, че неколцина други селски старейшини са избягали в столицата на Мали Бамако от страх от репресии.

Според малийски военни източници „Движението (Фронтът) за освобождение на Масина“ се състои от части от местни бойци, които някъде през 2012 г. са отишли на север, но след това са се завърнали обратно, когато френският военен натиск рязко се е усилил. Лидерите на „Движението“ („Фронта“) умеят да използват недоволствата сред преобладаващото в района полуномадско население от народа фулани, за да попълват редиците на отрядите си.

Някои фулани са получили оръжие от по-отдавна съществуващи въоръжени милиции, за да пазят пасищата. Подобни милиции, състоящи се от фулани, съществуват по протежението на сухия пръстен Сахел от запад на изток в цяла Африка, от Сенегал до Судан.

Смята се, че „Движението (Фронтът) за освобождение на Масина“ е тясно свързано с бунтовниците от „Ансар ад Дин“, чийто лидер Аг Гхали се е бил рамо до рамо с Куфа по време на „северната окупация“. В самата „Ансар ад Дин“ има група бойци, която се нарича „Бригадата от Масина“ – препратка към могъщата държава на фуланите в Масина, съществувала през XIX век.

Андрю Лебович (Andrew Lebovich) – външен експерт на Европейския съвет по международни отношения, е заявил, че Мопти е територия, която просто

приканва радикалните групи към експанзия в нея поради историческото си значение като център на ислямско управление. Речите на Куфа разгарят „джи-хада“, воден от фуланите срещу враждебната им етническа група бамбара (bambara), за да създадат обширна империя на Масина, която да се простре над Мали, Сенегал и Нигерия (Последното не е печатна грешка. Има се предвид именно Нигерия, а не Нигер. Старата империя Масина е владяла и земи в днешните северни щати на Нигерия). Столицата на старата империя Масина Хамдаллае (Hamdallaye) днес лежи в развалини близо до съвременния град Мопти. [8]

ЗА „БОЖИЯТА СЪПРОТИВИТЕЛНА АРМИЯ“ НА МАГЪСНИКА ОТ НИЛ, КОЙТО ГОВОРИ СЪС СВЕТИЯ ДУХ И ЗА ЕТНИЧЕСКАТА ПОДЛОЖКА НА РАДИКАЛНИЯ ХРИСТИЯНСКИ ЕКСТРЕМИЗЪМ В СЕВЕРНА УГАНДА

Друг пример на двойното дъно на терористичните групировки, които обявяват за движещ мотив на дейността си религиозни аргументи, но са подчинени на силно етническо или племенно, трибалистично мислене, е случаят с „Божията съпротивителна армия“ („Lords Resistance Army“ – LRA), действаща предимно в Северна Уганда, но извършваща набези в Южен Судан, ДР Конго и други държави в Централна Африка. Според онлайн платформата Big, Allied and Dangerous (BAAD) LRA е създадена през 1986 г., а от 1998 до 2012 г. е отговорна за смъртта на 2062 души. [15]

Всъщност раждането на LRA е непосредствено следствие от свалянето на режима на Милтън Оботе в Уганда от бунтовническата армия на Йовери Мусевени. Бойците на Мусевени са родом изключително от южните части на Уганда, докато Милтън Оботе се опира на северняците, които са предимно аколи. Тор-мозени преди това от привилегированите аколи, които са доминирали армията на Оботе, южняците на Мусавени се разплащат със същата монета, при това в още по-голям мащаб. Терорът над етническите аколи е съпроводен и с други ексцесии, сред които и масово избиване (удавяне в реки) на добитъка им. Това отваря кървава рана между етносите и племената от Севера и Юга в Уганда. В тази „хранителна среда“ се раждат последователно движенията на Алис Лаквена и на Джоузеф Кони.

Можем да смятаме, че оценката на числеността на бойците на LRA през 2012 г. – 150 – 300 души (от тогава са последните данни), дадена от изследователите в BAAD, е много занижена, но със сигурност тя силно варира в различни периоди, а и достъпът до достоверни данни е, меко казано, труден. Данните, които се дават от угандийските власти, със сигурност целят да внушават на общественото мнение, че властта в Уганда се справя (вече 20 години) с „Божията съпротивителна армия“, и затова на идващите от столицата Кампала числени данни трябва да се гледа изключително скептично. За да се оцени противоречивостта на данните, е достатъчно да се напомни, че според официални данни на правителството в Кампала „поне 13 000 членове на LRA са били амнистирани в Уганда“. [22]

Неочакваната прегръдка между ислямисткото правителство в Судан и християнските екстремисти в Северна Уганда

Разминаването между християнския апел на LRA и практиките на Джоузеф Кони изпъква по най-драстичен начин в редица случаи. Несъмнено обаче трябва на първо място да се отбележи знаменателният факт, че в играта на регионалните размирици LRA и Джоузеф Кони се оказват в трагикомичното положение да имат за партньор, а на моменти и за генерален спонсор, точно ислямисткия режим в Судан.

Ислямистите от Хартум десетилетия наред имат тежък проблем с мирния Юг (днес вече освободил се като независимата държава Южен Судан), където преобладава християнското население и има силно бунтовническо движение – „Суданско народно освободително движение/армия“ („Sudan People's Liberation Movement/Army“ – SPLM/A). Движението и неговата армия са водени от вече покойния Джон Гаранг. Гаранг е способен и харизматичен лидер, но на всичкото отгоре е и състудент на президента на Уганда Мусавени. Това осигурява силната подкрепа на Уганда за бойците за освобождение на Южен Судан, които се противопоставят с оръжие в ръка на ислямско-арабската доминация.

Колкото и изненадващо да е това за неизкушените наблюдатели, горното стечение на обстоятелствата обуславя подкрепата на ислямистите от Хартум за... радикализираните християнски фундаменталисти на Джоузеф Кони – „Божията съпротивителна армия“. От средата на 90-те години на XX век ислямистки Судан оказва огромна подкрепа на „Божията съпротивителна армия“ на Джоузеф Кони с оръжие, финансови средства, боеприпаси и продоволствие. [5]

Стига се до парадоксалната ситуация, че след като биват финансирани, въоръжавани и най-вече обучавани от Судан, бойците – християни от LRA, водени от Джоузеф Кони (за когото знаем, че разговаря пряко със Светия Дух...), започват при по-големи свои успехи да скандират „Аллах акбар!“... (Виж [10]). Тази забележителна книга – образец на истинска разследваща журналистика, вече е преведена и на български език).

Провалът на операция „Железен юмрук“ и хуманитарната икономическа катастрофа в Аколиленд

През месец март 2002 г. ситуацията претърпява рязък обрат. Правителството на Судан дава съгласие угандийската армия да предприеме на територията на Южен Судан, по онова време принадлежащ на Хартум, операция за ликвидирането на LRA – злополучната операция „Железен юмрук“ (Operation „Iron Fist“ – OIF).

Военните цели на операцията не са постигнати. Бойците на LRA заедно с хилядите отведени от тях в плен цивилни (най-вече деца) се оттеглят в планините на Южен Судан, а след това се завръщат обратно в Уганда. Както ще стане дума малко по-долу, тези военни действия имат опустошително въздействие върху цивилното население в Северна Уганда, а и в Южен Судан.

С разрастването на въоръжената съпротива на LRA в Северна Уганда безпрецедентен брой цивилни напускат домовете си като бежанци. Едновременно с това правителството също се заема с прехвърляне на голям брой угандийци – етнически аколи, в лагери за преместени лица, разположени по цялата терито-

рия на Аколиленд. По данни на Global Security.com общият брой на преместените лица, които са изцяло зависими от доставянето на хуманитарна помощ, расте стремително.

Ако през месец август 2001 г. броят на вътрешно преместените лица в Аколиленд е бил около 480 000 души, то през 2005 г. той достига 1 800 000 души, което представлява 90 на сто от населението на Северна Уганда. По същото време 70 на сто от представителите на преместеното население са под 25-годишна възраст. [22]

По този начин по оценката на различни наблюдатели действията на угандийското правителство срещу LRA, в това число и прословутата операция „Железен юмрук“, довеждат до неочакван резултат – пълното разрушаване на икономиката на Северна Уганда, в частност на селското стопанство там. Аколиленд – регион, който по принцип в миналото е бил високопроизводителен по африканските стандарти, днес е напълно изоставен, пренебрегнат от властите и необработен. [22]

Правителството на Уганда се утешава с факта, че към края на 2013 г. основните сили на LRA се предислоцират в региона, където се събират границите на ДР Конго, Южен Судан (вече независима държава) и на Централноафриканската република.

„Божията съпротивителна армия“ (LRA) мигрира дълбоко в джунглата

Едни от последните информации за насилия, извършени от „Божията съпротивителна армия“, са от 2010 и от 2013 г. на територията на Демократична република Конго. Според BBC бойци на LRA са избили стотици цивилни на територията на ДР Конго през месец декември 2009 г., но информацията за това става публично достояние едва през месец март 2010 г. [18]

През месец юни 2011 г. африканската редакция на Radio Netherlands Worldwide цитира Офиса за координация на хуманитарните операции на ООН (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs – OCHA), който съобщава, че в рамките на един месец „Божията съпротивителна армия“ е осъществила 53 нападения на територията на ДР Конго, в районите Дунгу и Фарадже. Резултатът са 26 убити, 21 отвлечени цивилни, включително 10 деца и петима ранени.

Оказва се, че както преди това в Уганда, така и в ДР Конго резултатът от набезите на LRA е бягството на десетки хиляди от домовете им. Това става в рамките само на първата половина на 2011 г. Хуманитарната ситуация се влошава дотолкова, че от ООН я определят като една от най-лошите в света. [16]

Коментарът на нидерландското радио е, че Джоузеф Кони, който се издирва от Международния криминален съд, вече е изоставил всякакъв национален политически дневен ред и въоръжените му сили се занимават изключително с мародерство и „сеят смърт и разрушение в Судан, ДР Конго и в Централноафриканската република“. Във въздуха остава да виси въпросът: Ако LRA е до такава степен изпразнена от какъвто и да е „политически дневен ред“, числеността ѝ е намалела до 200 – 300 души и единственото ѝ занимание е мародерството, защо угандийските власти са винаги готови да започнат мирни преговори с издирвания от Международния криминален съд Магъосник от Нил – Джоузеф Кони?

Тук, разбира се, изобщо няма възможност да се спрем на различните подробности от повече от 20-годишната гражданска война в Уганда, където LRA и Джоузеф Кони са сред главните действащи лица и изпълнители. Няма място и да опишем и коментираме неколkokратните опити за постигане на мир между Кони и Мусавени. По-съществено е да отбележим, че движение, твърдящо, че стои на радикални християнски позиции, извършва масови убийства на цивилни граждани и извършва нападения, които завършват с отвличане на стотици девойки.

В общата сметка на отвличените от LRA цивилни се оказва, че те са над 20 000 души. Особено запомнящи са случаите с клането в Атиак (Atiak) през 1995 г. и отвличането на 139 ученички от прогимназията в Абоке (Aboke) на 10 октомври 1996 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изложените достатъчно подробно примери показват, че в редица случаи в сянката на универсалния „апел“ на религиозния екстремизъм на различни терористични групировки – бил той ислямистки, или християнски, стоят стари етнонационални и племенни мотиви.

Може да се предполага, че в едни случаи сме свидетели на еволюция във възгледите на уважавани вождове на етнонационалистически движения и групировки, които са преминали на позициите на ислямисткия екстремизъм. В други случаи може да се предполага за „ребрандиране“ на етнонационалистически формации, които търсят съюзници в регионален, и дори в глобален план, за да постигнат изначалните си цели. Тези феномени се наблюдават в редица групировки в Западна Африка, надлежно етикетирани от изследователи и журналисти като „джихадистки“.

Тук трябва да се отвори една скоба и да се напомни за еволюцията на националистическото движение в Чечня. Започнало от чисто националистически позиции и ръководено от хора с изцяло светска ориентация, като ген. Джохар Дудаев и майор Аслан Масхадов (и двамата с много сериозен стаж в съветските въоръжени сили), постепенно чеченските националисти се трансформираха или по-скоро се „ребрандираха“ в поборници за създаване на Кавказки емират. След като руските служби за сигурност успяха да ликвидират Дудаев, Масхадов и Яндарбиев, те просто разчистиха пътя пред лидерството на Доку Умаров, който едва ли е толкова отдаден на „ислямския апел“, колкото търси политическа подкрепа, финансиране и техническа помощ от държавите от Персийския залив и от Саудитска Арабия.

Разбира се, зад на пръв поглед ярко проислямистките призови на Доку Умаров и съмишлениците му пак надничат повече или по-малко прикрити етнонационалистически мотиви. Така например зад призива арабският да стане „лингва франка“ на Кавказкия регион стои не толкова съображението, че арабският е „литургичният език“ в исляма, колкото желанието да се намали, доколкото е възможно, значението на руския език на Кавказ.

По подобен начин в Северна Уганда едно движение, което се опира изцяло на дискриминирания и преследван от властимащите етнос аколи, – LRA, се представя като движение на радикални християнски екстремисти. Самият лидер на LRA – Джоузеф Кони, години наред се опитва да убеждава публиката, че вдъхновението му е наистина религиозно, даже трансцендентално, и че се бори за постигането на общонационални цели.

В тази посока работи дори и символиката на LRA – нещо, което е коментирано много смислено в книгата на Матю Грийн „Магьосникът от Нил“. [10] Грийн обръща специално внимание на „общоугандийското“ послание на наръкавните знаци на бойците от „Божията съпротивителна армия“, но това изобщо не отменя нейния етнически характер.

Изключително показателен е фактът, че споменатото по-горе клане в Атиак, станало през 1995 г., е наказателна акция над населено място с жители от племето аколи, които са обвинени от Джоузеф Кони в неблагодарност и предателство спрямо каузата на LRA.

Идентифицирането на мотивите на членовете на една терористична групировка е от изключително значение, тъй като това е ключов момент при определянето на подхода към нея. Несъмнено има много голяма разлика между групировките, които реално приемат апела на ислямистките терористични дезорганизации като „Ал Кайда“ и разрастващи се организации като „Ислямска държава“ и претърпелите „ребрандиране“ етнонационалистически структури, които просто търсят съюзници и спонсори в света на привържениците на халифата. Разбира се, някои от посочените организации са претърпели сериозна трансформация в посока на заставането зад „ислямския апел“: те се придържат примерно към салафитския „канон“, но при внимателен анализ на поведението им етнонационалистическите мотиви и съображения отново могат да бъдат открити. В крайна сметка сме свидетели и на терористични групировки с „двойно дъно“, и на структури, в чиято мотивация в известен смисъл може да се говори за нещо като „шизофренично раздвоение“.

Във всеки от тези случаи, както и в случая християнски екстремисти, както е казусът с LRA, спецификата на конкретната групировка и на конкретния контекст, в който тя оперира, трябва да се взема предвид по най-скрупулозен начин.

Литература

1. **Al-Qaeda** offshoot claims Algeria attack. By AFP. March 3-rd 2012. Daily Nation. [online]. <http://www.nation.co.ke/News/africa/Al+Qaeda+offshoot+claims+Algeria+attack/-/1066/1358978/-/vH0n3q/-/index.html>
2. **Appiah**, Anthony, Henry Louis Gates. Encyclopedia of Africa. Oxford University Press, 2010, p. 495 – 496.
3. **Brigs**, Jimmie. Innocents Lost: When Child Soldiers Go to War. Basic Books, 2005, p. 113.
4. **Diallo**, Tiemoko, Adama Diarra and Bate Felix. Mali Islamists destroy more holy Timbuktu sites. July 1-st 2012, 08:59 am EDT, Reuters, World News. [online]. <http://www.reuters.com/article/us-mali-crisis-idUSBRE86008Z20120701>
5. **Dickinson**, Elizabeth. WikiFailed States. Foreign Policy. December 14-th 2010. [online]. <http://foreignpolicy.com/2010/12/14/wikifailed-states/>

6. **Drogin**, Bob. Christian Cult Killing, Ravaging in New Uganda. Monday, April 1-st. The Seattle Times. [online]. <http://community.seattletimes.nwsources.com/archive/?date=19960401&slug=2321945>
7. **Encyclopedia** of African Peoples. The Diagram Group, Routledge, 2013, p. 85 – 88.
8. **Farge**, Emma and Adama Diarra. Mali's Islamist conflict spreads as new militant group emerges. August 19-th 2015, 08:05 am EDT. Reuters, World News. [online]. <http://www.reuters.com/article/us-mali-violence-idUSKCN0Q019320150819#2K2trL50Ypi7dI0s.97>
9. **France** army in key Mali withdrawal. May 25-th 2013. BBC World. [online]. <http://www.bbc.com/news/world-africa-22664484>
10. **Green**, Mathew. The Wizard of the Nile: The Hunt for Africa's Most Wanted. Portobello Books, 2008.
11. **Islamic** fighters call for Sharia law in Mali. March 13-th 2012, 06:00 PM. Vanguard, Breaking News. By AFP. [online]. <http://www.vanguardngr.com/2012/03/islamist-fighters-call-for-sharia-law-in-mali/>
12. **Juang**, Richard M. Africa and the Americas: Culture, Politics and History. ABC – CLIO, p. 492.
13. **Levinson**, David, Fulani. Encyclopedia of World Cultures: Africa and the Middle East. Volume 9. Gale Group, 1996.
14. **Lister**, Tim. Disaster looms for people of Mali as country is split by revolt. April 13-th 2012, 09:44 GMT. CNN, Regions. [online]. <http://edition.cnn.com/2012/04/12/world/africa/mali-revolt/>
15. **Lord's** Resistance Army (LRA) in Big, Allied and Dangerous (BAAD). PVC – Project on Violent Conflict. Rockefeller College of Public Affairs & Policy, University at Albany, State University of New York. In START – National Consortium for the STUDY of TERRORISM AND RESPONSES to TERRORISM. A Department of Homeland Security Center of Excellence led by the University of Maryland. [online]. <http://www.start.umd.edu/baad/database/lords-resistance-army-lra-2012>
16. **Lord's** Resistance Army forces killed 28 civilians in Democratic Republic of Congo in June alone. The UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) said Wednesday. RNW, Radio Netherlands Worldwide, Africa, 6 July 2011, 5:17 pm. [online]. <https://web.archive.org/web/20130407004226/>; <http://www.rnw.nl/africa/bulletin/lra-rebels-killed-26-dr-congo-june-un>
17. **Mali**: Jihadist Group Sends Delegations to Burkina Faso, Algeria. November 2-nd 2012, 17:46 GMT. Stratfor, Situation Report. [online]. <https://www.stratfor.com/situation-report/mali-jihadist-group-sends-delegations-burkina-faso-algeria>
18. **Plaut**, Martin. DR Congo rebel massacre of hundreds is uncovered. News. BBC World Service. Sunday, 28 March 2010, 00:48 GMT. [online]. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/8587305.stm>
19. **Polgreen**, Lydia. Faction Splits From Islamist Group in Northern Mali. January 24-th 2013. The New York Times. [online]. http://www.nytimes.com/2013/01/25/world/africa/faction-splits-from-islamist-group-in-northern-mali.html?_r=1
20. **Raghavan** Sudarsan and Edward Cody. French troops face complicated military landscape in Mali. January 24-th 2013. The Washington Post, World. [online]. https://www.washingtonpost.com/world/french-troops-face-complicated-military-landscape-in-mali/2013/01/24/521d6ab0-6617-11e2-889b-f23c246aa446_story.html
21. **Squeezed** by its Rivals, al Qaeda Fights to stay Relevant. April 1-st 2016, 19:29 GMT. Stratfor, Media Center. [online]. <https://www.stratfor.com/image/squeezed-its-rivals-al-qaeda-fights-stay-relevant>
22. **The** Lord's Resistance Army (LRA). *GlobalSecurity.org*, Military. [online]. <http://www.globalsecurity.org/military/world/para/lra.htm>

23. **Thiolay**, Boris. Le djihad du „Barbu rouge“. L'Express, 03 – 09.10.2012. p. 40 – 41.
24. **United Nations**. Security Council. Press Release. SC/10947, March 20-th 2013. Security Council Al-Qaida Sanctions Committee Adds Ansar Eddine to its Sanctions List. QE. A. 135.13. [online]. <http://www.un.org/press/en/2013/sc10947.doc.htm>
25. **U.S.** Department of State. Media Note. Office of the Spokesperson. Washington DC. March 21-st 2013. Terrorist Designations of Ansar al-Dine. [online]. <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2013/03/206493.htm>